

Nacionalni viri za učitelje

Sodelovanje s starši

Funded by
the European Union

Sodelovanje s starši

Ta dokument je del **nacionalnih virov za učitelje *digi.well***¹ in opisuje praktične načine, kako lahko učitelji sodelujejo z starši in skrbniki v okviru celostnega šolskega pristopa. Ponuja konkretna navodila, vključno s kratkimi nasveti za pogovore za vključevanje staršev ter predlogi za skupne seje staršev in učiteljev, z namenom krepitev dialoga in podpore dobrobiti otrok v digitalnem svetu.

Družinsko okolje je nedvomno primarni prostor, v katerem otroci in mladi razvijajo svoje vrednote, navade ter prvo razumevanje digitalnega sveta. Za šole, ki uvajajo celostni šolski pristop, tesno sodelovanje s starši/skrbniki ni izbira, temveč nujnost.

Učitelji pogosto poročajo, da so starši/skrbniki negotovi in potrebujejo usmerjanje pri orientaciji v digitalnem svetu, zato je vloga šole, da jih podpira in opolnomoči ter zagotovi kontinuiteto delovanja in jih vključi kot soustvarjalce načrta za dobro počutje njihovih otrok.

Spodbujanje dialoga: Kratki nasveti za pogovor, ki jih učitelji lahko delijo s starši

Učitelji lahko uporabijo naslednje praktične iztočnice za pogovor, s katerimi starše/skrbnike spodbudijo k odprtemu, podpornemu in konstruktivnemu dialogu o digitalnih navadah njihovih otrok. Tako se pogovor premakne od zgolj omejevanja časa pred zasloni k razvoju čustvene pismenosti in samouravnavanja.

- **Ravnovesje in čas:** starše je smiselno spodbuditi, da doma določijo jasna pravila ali načela glede uporabe zaslonov – kdaj, kje in kako se bodo digitalne naprave uporabljale. Pri oblikovanju teh pravil je pomembno prisluhniti tudi otrokom ter upoštevati njihove potrebe. Pravila naj bodo jasna, izvedljiva, preverljiva in razumljiva vsem družinskim članom. Pomembno je tudi, da neupoštevanje pravil spremljajo vnaprej dogovorjene posledice (npr. brez uporabe zaslonov naslednji dan). Otroci, ki imajo pametne telefone in odraščajo v družinah z nejasnimi ali nedoslednimi pravili glede uporabe naprav, imajo bistveno večje tveganje za prekomerno in problematično rabo zaslonov.
- **Kakovost časa pred zasloni:** starši/skrbniki naj se ne osredotočajo le na to, *koliko časa* otrok preživi na napravi, temveč tudi *kdaj* in *zakaj* jo uporablja. Ključno vprašanje je, ali lahko napravo brez težav odloži. Če ne, je to znak za poglobljen

¹ Projekt [digi.well](#) je 24-mesečni projekt, financiran s strani Evropske unije. Njegov cilj je raziskati, razvijati in spodbujati celostni šolski pristop k dobremu počutju v digitalnem svetu, pri čemer temelji na poglobljenem razumevanju potreb otrok, mladih, učiteljev in širšega kroga šolskih strokovnjakov ter vključuje razvoj in uvajanje nabora orodij za samoocenjevanje, krepitev zmogljivosti in ozaveščanje.

pogovor. Ta pristop preusmeri pozornost z omejevanja časa na zaslonih k razvoju notranjega samouravnavaanja in zdravih navad.²

- **Varnost in zasebnost:** Starši lahko začnejo pogovor z vprašanjem: »Kdo je tvoja digitalna skupnost?« in nadaljujejo z: »Če nekoga ne bi povabil domov razmisli, ali bi ga povabil v svoje zasebne pogovore.« Cilj je ohranjati odprt pogovor ter normalizirati razprave o spletnih prijateljih ter morebitnih tveganjih, ne da bi takoj izrekli sodbe .
- **Zgled:** starši so primarni vzor. Učitelji naj jih spomnijo: »Ali med večerjo odložite telefon? Otroci posnemajo navade, ne besed. Bodite zgled ravnovesja, ki ga želite videti.« To poudarja ključno vlogo staršev kot glavnih vplivov na vedenje otrok.
- **Konflikti in škoda:** Če otroka nekaj na spletu prizadene, je za starše priporočljivo, da najprej potrdijo otrokova čustva: »Vidim, da te je to prizadelo.« Nato naj pogovor usmerijo v iskanje rešitev: »Kaj želiš zdaj storiti?«. Tak pristop spodbuja odprto komuniciranje o težavah in je neposredno povezan s čustvenim blagostanjem³.

Krepitev partnerstva: predlogi za skupna srečanja staršev in učiteljev

Da bi spodbudili sodelovanje, naj šole starše vključijo v **akcijski načrt**, pripravljen na podlagi samoocenjevalnega vprašalnika *digi.well*.

Skupna srečanja staršev in učiteljev lahko pomembno prispevajo k večji vključenosti staršev. Ta srečanja naj bodo praktična, usmerjena v razvoj spretnosti ter naj starše spodbujajo, da postanejo soustvarjalci dobrega počutja v šoli. Primeri takšnih srečanj:

1. **Delavnica »Rezultati samoocenjevalnega vprašalnika in skupne rešitve«:** Cilj je uporabiti podatke (anonimizirane rezultate samoocenjevalnega vprašalnika) kot izhodišče za razpravo. Staršem predstavimo področja, kjer šola potrebuje največ podpore (npr. zmanjšana pozornost učencev ali spletno nasilje). Aktivnost vključuje delo v manjših skupinah, kjer starši oblikujejo 2–3 konkretne rešitve za domače okolje za področje z najnižjim rezultatom (npr. če je pri »ravnovesju« dosežen najnižji rezultat, predlagajo načine za zagotavljanje nemotenega časa za učenje).
2. **Delavnica »Učenci kot digitalni mentorji«:** Cilj je uporabiti znanje učencev (medgeneracijsko učenje). Aktivnost vključuje učence, ki vodijo 'postaje', na katerih se starši *naučijo uporabljati* aplikacije, ki jih uporabljajo njihovi otroci (npr.

² <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36106276/>.

³ <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/2778505>.

nastavitve zasebnosti na Instagramu ali delovanje skupin na Discordu). To spodbuja odgovornost pri učencih in krepi kompetence staršev.

3. **Predavanje »Dobro počutje in spalna higiena«:** Cilj je neposredno obravnavati vpliv naprav na zdravje in učni uspeh. Aktivnost vključuje sodelovanje šolske svetovalne službe ali psihologa, ki predstavi povezavo med uporabo zaslonov pred spanjem ter zmanjšano zbranostjo in vztrajnostjo pri pouku⁴.
4. **Delavnica »Povezani starši, povezani otroci«:** Ta interaktivna delavnica povezuje starše otrok, ki so med seboj prijatelji, pri čemer učitelji delujejo kot moderatorji in oblikujejo skupine na podlagi obstoječih prijateljskih mrež v razredu. V skupinah starši raziskujejo, kako njihovi otroci komunicirajo na spletu – katere igre igrajo, katere platforme uporabljajo in ali so ta okolja primerna njihovi starosti. Starše se spodbuja tudi k usklajevanju pravil glede časa pred zasloni in digitalnih meja, da se zmanjša vpliv vrstniškega pritiska. Vsaka skupina nato predstavi svoje ugotovitve in dogovorjene ukrepe širši skupnosti staršev.

⁴ <https://link.springer.com/article/10.1007/s12310-023-09574-1>.